

په اروپا کې د افغان حقوق پوهانو د ټولنې اساسنامه

لومړی فصل عمومي حکمونه

لومړۍ ماده :

1. په اروپا کې د افغان حقوق پوهانو ټولنه یوټولنیز، مسلکي - حقوقي او ناگټندویه (غیرانتفاعي) جوړښت دی چې د افغان حقوق پوهانو د مسلکي تجربود راکړې ورکړې، د خپلو حقوقو په ترلاسه کولو کې افغانانو، په تیره بیا په اروپا کې میشتو افغانانو ته د وړیا حقوقي مرستې او سلاو د ورکولو په موخه رامنځ ته شوی دی، په اروپا کې میشت افغان حقوق پوهان په خپله خوښه سره یوموټی کوي، د قانون د برلاسی په بهیر او د خپلو هیوادوالو له حقوقو او ازادیو څخه په دفاع کې ددغې اساسنامې د مندرج متن په پام کې نیولو سره خپله ونډه ترسره کوي .

2. د افغان حقوق پوهانو ټولنه په دې اساسنامه کې د « ټولنې » په نامه یادېږي .

3. د ټولنې ځای ناستی (مقر) د هالینډ د هیواد د هلموند په ښار کې دی چې د نړیوالو منل شویو اصولو په پام کې نیولو سره ټاکل شوی دی . ټولنه کولای شي چې په نورو اروپایي هیوادونو کې هم خپلې څانگې جوړې کړي.

دوهمه ماده :

ټولنه یو خپلواک ، بې پرې او په سیاسي سازمانونو پورې یو ناپییلی ټولنیز – مسلکي جوړښت دی او له هرډول مذهبي ، ژبني، قومي او جنسي تبعیض او توپیر پرته فعالیت کوي .

دوهم فصل د ټولنې موخې ، دندې او فعالیتونه

دریمه ماده :

1. ټولنه زیار باسي ترڅو په اروپا کې د میشتو افغانانو د حقوقي پوهې د کچې د لوړتیا په موخه د حقوقي تبلیغاتو، د حقوقو په بیلابیلو اړخونو کې د قوانینو د تشریح او توضیح ، او په اروپا کې میشتو افغانانو ته د وړیا سلاو د ورکړې له لارې د خدمت جوگه شي .

2. ټولنه د حقوقي خدمتونو په ترسره کولو کې د اروپا میشتو افغان حقوق پوهانو د برخې اخیستنې ، په هیواد کې دننه او ورڅخه بهر د حقوق پوهانو د پوهې دکچې د لوړولو او تجربو د راکړې ورکړې په موخه رامنځ ته شوی ده ، د ځوانو حقوق پوهانو د راجلبولو ، له نوې حقوقي پوهې څخه د هغوی له خوا د گټورې گټې اخیستنې او د هغوی د علمي پوهې د لوړتیا لپاره فعالیت کوي .
3. ټولنه د حقوق پوهانو ، د هیواد دننه او ورڅخه بهر حقوقي سازمانونو او نړیوالو سازمانونو ترمنځ د اړیکو د ټینګولو او د مرستو راجلبولو په موخه د نویو مسلکې تجربو او معلوماتو د راکړې ورکړې زمینه برابروي .
4. ټولنه خپله دنده گڼي ترڅو د افغانانو (په تیره بیا په اروپا کې د میشتو افغان مهاجرینو) له حقوقو څخه له قانون سره سم د بشر د حقوقو د نړیوالې اعلامیې او د منل شویو نړیوالو کنوانسیونونو په رڼا کې دفاع او ملاتړ وکړي .
5. ټولنه له قانون څخه د هرډول سرغړونې په وړاندې مجادله کوي او د کورنیو اود ټولنیزو ستونزو د حل د لارې په توګه هرډول تاوتریخوالی مردود گڼي .
6. ټولنه د عدالت او قانونیت له پلې کولو ، او په یوه عدالت غوښتونکي ، بشپړ حقوقي او له سیاسي اغراضو او نیتونو نه د یوه پاک بهیر په ترڅ کې د بشریت پر خلاف جنایاتو له څیړنې څخه ملاتړ کوي .
7. ټولنه هڅه کوي ترڅو له ممکنو لارو د افغانستان د حقوقي نظام د بیارغونې په بهیر کې فعاله ونډه واخلي .

څلورمه ماده :

ټولنه د خپلو موخو د ترلاسه کولو لپاره لاندینۍ دندې او فعالیتونه ترسره کوي :

1. د معلوماتي او مشورتي پروگرامونو ، د خبرو اترو د غونډو د جوړولو ، راډیو ، ټلوېزیون ، انټرنېټي سایټونو او داسې نورو امکاناتو له لارې د افغانانو د حقوقي پوهې د کچې لوړول .
2. د حقوقو په بیلابیلو برخو کې د علمي – مسلکي تجربو د راکړې ورکړې په موخه د سیمینارونو ، سمپوزیمونو او علمي – حقوقي کنفرانسونو جوړول .
3. د یوه واکمن علمي او اکاډیمیک هیأت تر نظر لاندې د څیړنیزو مقالو خپرول ، د مسلکي کتابونو او حقوقي اثارو تألیف او ژباړل .
4. د هیواد د تعاملې حقوقو په ګډون د حقوقو د علم په بیلابیلو برخو کې د علمي – حقوقي څیړنو ترسره کول .
5. هیوادوالو ، او په تیره بیا په اروپا کې میشتو افغانانو ته د پناه غوښتنې ، فامیلی او د هغوی دنورو حقوقي ستونزو په تړاو د وړیا او قانوناً مجازو حقوقي مشورو ورکول .

6. د ټولنې د موخو د پلي کولو ، او له هغې ډلې څخه د افغانانو ، په تیره بیا په اروپا کې د میشتو افغانانو د حقوقي ستونزو د حل په موخه له اړوندو ادارو ، سازمانونو او نړیوالو مؤسسو سره د اړیکو ټینګول.

7. په افغانستان کې د حقوقي نظام د ښه والي او د قانون د برلاسی په برخه کې د مرستې او برخې اخیستنې په موخه د اغیزمنو او مجازو ګامونو اوچتول .

دریم فصل غړیتوب او د غړیو حقوق او مکلفیتونه

پنځمه ماده – غړیتوب :

په ټولنه کې د غړیتوب لپاره باید شخص له لاندنیو شرایطو څخه د یوه لرونکی وي :

1. د حقوقو ، شرعیاتو او یا د عدلي پولیسو په څانګو کې زده کړه .
2. د حقوقو د څانګو محصلان .
3. د بکلوریا د سند درلودل ، په دې شرط چې د هیواد په دننه یا بهر کې د حقوقو د ساتنې په اورګانونو له پنځو کلونو څخه د زیات مسلکي کار تجربه ولري .

شپږمه ماده :

په ټولنه کې د غړیتوب منل کیدل اړوندو څانګو ته د لیکلي غوښتنلیک له وړاندې کولو ، د مشرتابه شورا له تأیید او ثبت او راجسټر وروسته ترسره کیږي .

د ټولنې د مشرتابه شورا کولای شي چې نامتو شخصیتونه ، بهرني حقوق پوهان او هغه کسان چې د ټولنې د موخو په پلي کولو کې یې اغیزمنه ونډه ترسره کړې وي ، د ټولنې د فتخاري غړیو په توګه ومني .

اوومه ماده :

غړیتوب په لاندنیو حالاتو کې پای ته رسیږي :

1. لیکلي استعفا .
2. له لیکلي خبرتیا سره سره ، تر یوه کاله پورې د حق العضویت نه ورکول . د مشرتابه شورا کولای شي د هغه غړي غړیتوب چې د ټولنې ارزښتونو ته یې زیان رسولی او یا یې د اساسنامې له موادو سرغړونه کړې وي ، پای ته ورسوي او یا یې تعلیق کاندې . د غړیتوب له پای ته رسولو پخوا هغه غړي ته چې په اړه یې پریکړه شوې ده ، دوه میاشتې وخت ورکول کیږي ترڅو په دغې موده کې د خپل نه مسوولیت په تړاو لیکلي یا شفاهي دلایل وړاندې کړي . دغه غړی دا حق هم لري چې د مشرتابه شورا د پریکړې په وړاندې د ټولنې عمومي مجمع ته شکایت وکړي .

3. که چیرې د پورته یادو شویو حالاتو له مخې د غړیتوب د پای ته رسولو په اړه لا پریکړه شوې نه وي ، د مشرتابه شورا کولای شي د شخص غړیتوب تر یوه کاله پورې تعلیق کاندې .

4. د ټولنې د غړي مړینه .

اتمه ماده :

د ټولنې غړي د لاندنیو حقوقو لرونکي دي :

1. د ټولنې په ټولو فعالیتونو کې برخه واخلي او خپل نظر څرگند کړي .
2. د ټولنې ټولو اورگانونو ته د انتخابیدلو او انتخابولو د حق درلودل ، او له ټولو اسانتیاو او امتیازونو نه یې گټه اخیستل .
3. د ټولنې د مشرتابه د مقام په پریکړو کې د ابهام په تړاو د توضیح غوښتل .

نهمه ماده :

د ټولنې غړي باید ، د رسنیو له لارې یا په حقوقي مواردو کې ، د ټولنې په استازي توب د مسلکي دریز د خپلولو یا د څېره حقوقي نظرونو د څرگندولو یا نورو ورته دندو په مهال ، لاندې ټکي په پام کې ونیسي :

1. د اساسنامې مندرج مواد په پام کې ونیسي او د موضوع په هکله له مشرتابه اورگانونو سره سلا وکړي .
2. هیڅکله نشي کیدای چې د ټولنې نظرونه او دریز جناحي ، سمټي ، توکمیزه ، ایډیولوژیکه او سیاسي بڼه ولري ، بلکه د ټولنې دریزونه باید د حق ، عدالت او انصاف پر بنسټونو ولاړ وي .
3. د ټولنې څانگې او ډیپارټمنټونه باید د دریزونو د خپلولو په چاره کې له اجرائیه هیأت سره سلا وکړي . هغوی د خپلو نظریاتو د ناسموالي په تړاو د ټولنې اورگانونو ته مسوولیت او ورته د ځواب ویلو مکلفیت لري . له دې پرته به ټولنه د هغوی د دریزونو مسوولیت پرغاړه وانخلي .
4. ددغې مادې محتوا هیڅکله د ټولنې د غړي هغه نظریې چې دی یې د ټولنې له موضوعاتو بهر څرگندوي ، نه محدودوي .

لسمه ماده :

د ټولنې غړي د لاندنیو مکلفیتونو لرونکي دي :

1. د اساسنامې درناوې او د هغې د پلي کولو په لاره کې هڅې وکړي .
2. د حق العضويت ورکړه . د حقوقو محصلين او افتخاري غړي د حق العضويت له ورکړې څخه معاف دي . د حق العضويت د اندازې د ټاکلو ، کمولو ، تعليق ، معافيت او د ورکړې د مودې په اړه پريکړې د ځانگړې کړنلارې له مخې د ټولنې د مشرتابه شورا له خوا کيږي .

خلورم فصل د ټولنې د اورگانونو تشکيل او واکونه

پولسمه ماده :

ټولنه د لاندنيو اورگانونو لرونکې ده :

1. عمومي مجمع .
2. د مشرتابه شورا .
3. اجرائيه هيات .
4. هيوادني څانگې .
5. د څارنې کميسيون .

دولسمه ماده – عمومي مجمع :

عمومي مجمع د ټولنې د مشرتابه تر ټولو لوړ اورگان دی چې په هرو دريو کلونوکې يو وار غونډه کوي . د هغې فوق العاده غونډې د ټولنې د غړيو د يوه ثلث يا د مشرتابه شورا د غړيو د اکثريت په غوښتنه رابلل کيدلای شي .
د عمومي مجمع د غونډو د نيټې ، ځای ، او پکې د بحث وړ موضوعاتو په اړه لږترلږه ۲۰ ورځې پخوا د ټولنې غړيو ته خبر ورکول کيږي . د عمومي مجمع په غونډو کې ټول غړي د گډون حق لري . د غونډو د بحث وړ موضوعات ، بڼه او د جوړيدو څرنگوالی د مشرتابه شورا له خوا د ځانگړې کړنلارې له مخې ټاکل کيږي .

ديارلسمه ماده :

عمومي مجمع د لاندنيو واکونو لرونکې ده :

1. د اساسنامې تصويب او تعديل ، د ټولنې ښکول او د ټولنې د چارو د لابښه والي په موخه د نورو موضوعاتو تصويبول .
2. د دريو کلونو د مودې لپاره د ټولنې د رئيس ، د مشرتابه شورا او د څارنې د کميسيون د غړيو ټاکل .
3. د عمومي مجمع د دوو غونډو ترمنځ موده کې د مشرتابه شورا د رپوټ اوريدل او څيرل .

ځوارلسمه ماده – د ټولنې د مشرتابه شورا :

د مشرتابه شورا له ۹ غړيو څخه جوړه ده او د عمومي مجمع د دوو غونډو ترمنځ موده کې د ټولنې د ټولو چارو اداره او لارښوونه په غاړه لري . د شورا عادي غونډې په کال کې درې وارې جوړېږي ، او کولای شي چې د رئيس اویا د مشرتابه شورا د غړيو د اکثريت په غوښتنه خپلې فوق العاده غونډې جوړې کړي . د مشرتابه شورا غونډې په برېښنايي (پالټاکي) بڼه هم جوړیدلای شي . د مشرتابه شورا د لاندنيو واکونو لرونکې ده :

1. د عمومي مجمع د پریکړو پلي کولو ته سازمان ورکول .
2. د مشرتابه شورا له غړيو څخه د مرستيالانو ، مسوول سکریټر او د مالي چارو د مسوول ټاکل . د مشرتابه شورا کولای شي چې د مشرتابه شورا ، یا د څارنې د کمیسیون په سلا ددغه کمیسیون ، د یوه غړي یا غړيو غړیتوب ، په غونډو کې په پرله پسې توګه د نه ګډون یا له چارو سره د علاقې نه درلودلو په سبب تعلیق او د ټولنې یو بل غړی د مشورتي غړي په توګه وټاکي .
3. د مشرتابه شورا واک لري چې د ټولنې ډیپارټمنټونه او هیوادنۍ څانګې جوړې کړي ، د جوړښت له پلوه د هغو لارښوونه وکړي او د اساسنامې له موادو سره سم د هغو چارې همغږې کړي . هیوادنۍ څانګې کولای شي د اړتیا له مخې فرعي څانګې تشکیل کړي .
4. د مشرتابه شورا د نوبتي غونډو ترمنځ موده کې دمالې چارو د رپوټ اوریدل او کنټرول .
5. د مشرتابه شورا د دوو غونډو ترمنځ موده کې د اجرائیه هیأت د رپوټ اوریدل او د هغه د راتلونکي پروګرامونو لارښوونه او څیړل .
6. د اساسنامې د شپږمې مادې د پلي کولو په تړاو له نړیوالو ادارو ، سازمانونو او مؤسسو سره د اړیکو ټینګول.

پنځلسمه ماده – اجرائیه هیأت :

د ټولنې تل فعاله اورگان دی او د مشرتابه شورا د دوو غونډو ترمنځ موده کې د ټولنې د ټولو چارو لارښوونه کوي. اجرائیه هیأت له رئيس ، مرستیال ، مسوول سکریټر او د مشرتابه شورا له دوو نورو غړيو څخه جوړ دی چې د مشرتابه شورا له خوا ټاکل کیږي . اجرائیه هیأت د مشرتابه شورا په وړاندې مسوولیت لري او د لاندنيو واکونو لرونکی دی :

1. د مشرتابه شورا د پریکړو د پلي کولو په تړاو د تدبیرونو نیول او په هکله یې د رپوټ وړاندې کول .
2. د ټولنې د ټولو برخو لپاره د کار د پلان چمتو کول او پلي کول .
3. د مشرتابه شورا د غونډو د اجندا جوړول .

4. د افغانستان ، په تیره بیا په اروپا کې د میشتو افغانانو د حقوقي ستونزو د لیرې کولو په تړاو پریکړه کول ، او د اړتیا په مهال د قانون په حدودو کې له اړوندو مراجعو سره د اړیکو ټینګول .

5. د ټولنې له څانګو سره د ډیپارټمنټونو د اجراتو تنظیم او همغږي کول .

6. د ټولنې له موخو سره سم او د مشرتابه شورا په سلا د کنفرانسونو ، سمپوزیمونو اوداسې نورو د جوړولو په هکله د پریکړې کول .

7. د اساسنامې د پلي کولو په تړاو د نورو اړینو دندو ترسره کول .

شپاړسمه ماده – د ټولنې رئیس :

د ټولنې رئیس د ټولنې ممثل دی او واک لري چې د مشرتابه شورا د غونډو لارښوونه وکړي ، د ټولنې له نامه څخه په محفلونو ، غونډو او نورو ورته مواردو کې استازیتوب وکړي ، اعلامیې او له مشابه مسلکي حقوقي سازمانونو او مؤسسو سره د همکارۍ تړونونه او پروتوکولونه لاسلیک کړي .

د ټولنې رئیس کولای شي چې خپل ټول واکونه او یا یې یوه برخه خپل یوه مرستیال ته وروبلیردوي . د مشرتابه شورا کولای شي چې د رئیس د اوردې ناسوبیا یا ناروغتیا یا مړینې په حالاتو کې د عمومي مجمع تر جوړیدو پورې خپل یو غړی د رئیس په توګه وټاکي .

اووه لسمه ماده – د ټولنې مرستیالان :

د ټولې مرستیالان د ټولنې د موخو د ترلاسه کولو په تړاو ورسپارل شوې دندې د دندو د هغه ویش سره سم چې رئیس یې ټاکي ، سرته رسوي .

اتلسمه ماده – د ټولنې مسوول سکریټر :

ټولې ورځنۍ او روانې چارې تنظیموي او سرته یې رسوي ، خپلې دندې د اساسنامې له موخو سره سمې د رئیس تر نظر لاندې او د اجرائیه هیأت په مرسته پای ته رسوي . ټولې ورځنۍ چارې ، د کار پلان ، د اجندا ترتیب او له ټولنې بهر اورگانونو سره د اړیکو تأمینول د سکریټریت له لارې ترسره کیږي . مسوول سکریټر د خپلو کړنو په تړاو د اجرائیه هېأت په وړاندې مسوولیت لري .

نولسمه ماده – هیوادنۍ څانګې :

ټولنه کولای شي په یوه اروپایي هیواد کې چې پکې د ټولنې لړترلړه درې تنه غړي میشت وي ، د اساسنامې د پنځلسمې مادې په پام کې نیولو سره د ټولنې څانګه جوړه کړي . هیوادنۍ څانګې د ټولنې له اساسنامې سره سم فعالیت کوي او د خپلو کړنو په څرنگوالي او د عمل په نوښت کې ، د اړوند هیواد د قوانینو په پام کې نیولو سره ، اړینه خپلواکي لري .

هيوادنی خانگې د خپلو فعاليتونو او کړنو په تړاو اجرائيه هيات ته خبر ورکوي او د مشرتابه شورا په وړاندې مسووليت لري .

پنځم فصل مالي چارې او د څارنې کميسيون

شلمه ماده – مالي چارې :

1. د ټولنې بودجه د غړيو د حق العضويت ، اعانو او نورو مرستو له لارې تمويليږي . ټولنه د يوه بانکي حساب لرونکی ده او ټولې مالي چارې د بانکي حساب له لارې ترسره کيږي . د اختلاس او ناوړه استفادې د څرگندېدو په صورت کې ، ټولنه د يوې حقوقي دعوا حق ځانته خوندي ساتي .
2. مالي مسوول د ټولنې د ټولو مالي چارو مسووليت پرغاړه لري ، د ټولنې ټول نغدي او جنسي حسابونه د بانکي حساب ورکولو او د جمعې او مصرف د ليکلو اسنادو پر بنسټ چمتو کوي، او د مشرتابه شورا په وړاندې مسووليت لري .
3. ټولنه زيار باسي ترڅو د قانوني لاروچارو په مټ د ټولنې اقتصادي بنسټ غښتلی کړي .

يووېشتمه ماده – د څارنې کميسيون :

له دريو غړيو څخه جوړ دی چې له خپلې ډلې څخه يو تن د رئيس په توگه ټاکي . د څارنې د کميسيون رئيس کولای شې چې د مشرتابه شورا په غونډه کې برخه واخلي ، او د لاندنيو واکونو لرونکی دی :

1. دټولنې د اساسنامې د پلي کولو او مالي لگښتونو څارنه .
2. د ټولنې د غړيو د شکايتونو څيړل .

اتم فصل متفرقه حکمونه

دوه وېشتمه ماده :

په اروپا کې د افغان حقوق پوهانو ټولنه د يوه خپرندويه اورگان ، سمبول (نښان) ، مټر ، او د ثبت او راجسټر د کود لرونکې ده .

دروېشتمه ماده :

په ټولنه کې ټاکنې په پټو او مستقيمو رأيو سره ترسره کيږي .

څلرويشتمه ماده – د ټولنې رنګيدل :

د عمومي مجمع د داسې يوې غونډې له خوا چې په همدې موخې جوړه شوې وي ، په غونډه کې د حاضر و غړيو د دوو ثلثو په رايو ترسره کيږي ، او د ټولنې بودجه يوې عام المنفعه مؤسسې ته ليردول کيږي .

پنځه ويشتمه ماده :

دغه اساسنامه په پښتو ، دري ، هالينډي ، الماني او انگليسي ژبو ترتيب شوې ده ، هره نسخه يې مساوي اعتبار لري ، د تصويب او په اړوندو مراجعو کې تر ثبت وروسته نافذ کيږي، او د ټولنې خپرندويه اورگان او نورو اورگانونو ته د خپریدو لپاره ليرل کيږي .